

Õpilasteleht

Nr. 13. 20. jaanuaril 1937. V aastakäik.

 E. Moldov **TORM MEREL** V.

Oli varajane hommik. Tuul puhus ning raksutas juba maja nurgas ning vingutas raadio antenni, mis seisvas väljas mastis. Oli oodata tormi. Pilverünkad kihutasid piki taevaalust ning varsti sulasid nad üheks määratuks massiks, mis kattis terve taevaalotuse. Juba tulid esimesed vihma- ning rahesägarad. Tuul muutus üha tugevamaks.

Meil olid võrgud meres. Isa oli rahutu ning kõndis noruspäi ühest toaseinast teise. Maru muutus järjest kõvemaks. Polnud midagi parata, pidime minema randa, et kui võimalik, toome võrgud ära.

Rannas oli kole. Meri vahutas, kuid polnud võimatu, et me veel võrgud kätte saame. Arutades ja järele kaaludes jõudsime otsusele, et tuleb paat sisse lükata ja võrkudele järele sõita. Seda tegimegi. Määratud lained aga löid meid paadiga randa tagasi. Oli meretuul ning isa ütles, et täna on ida jooks. Suurte vintsutuste tagajärjeks oli, et pääsime viimaks rannast eemale.

Meie mõlemad sõudsim. Esimene õnnetus tabas mind kohe rannas. Tuli kõvasti sõuda, sest tugevad lained oleksid meid muidu jälle löönud tagasi randa. Nii räheldes olin ma lasknud aeru lahti ja — see kadus paadi alla. Sain isalt hää pääpesu, kuid asi lõppes sellega, et suur laine löi paati mitu pange vett ning pani isa hääle kinni. Paat keeris end põigiti ja tagant tulevad lained peksid meid randa, kuigi isa kahe aeruga sõudis ja mina aitasin kolmandaga kaasa. Isa jäi paati,

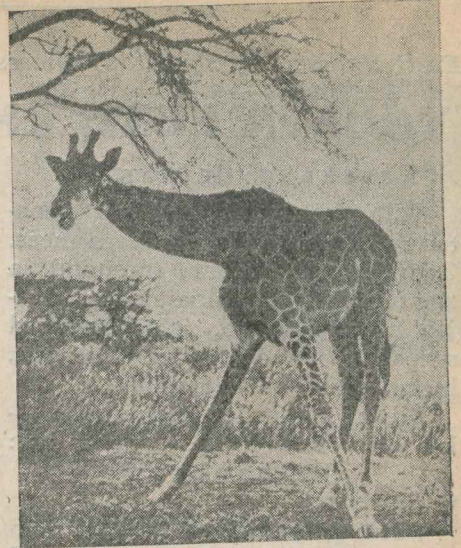
mina hüppasin vette, jooksin randa ja tõin umbes 100 meetri kauguselt aeru ära.

Olin juba mitu korda niisutanud silmaveega oma märgi rõivaid, ei aidanud. Asusime uuesti mereretkele. Seekord pääsime kergesti murdlainetest välja. Kuid kõrgemal olid lained suuremad kui rannas. Pikapääle rauges minu jõud, ning isa käskis mul aerud paati tõsta, et ma jällegi ei laseks neid merre. Isa sõudis ükski. Olles küllalt puhanud, asusin uuesti tööle. Juba paistis võrkude märk. Veel paar-kolm aerutõmmet ja me jõudsime pärale.

Isa võttis märgist kinni ja tõmbas üles. Mina aga sõudsin. Äkki löi suur laine meie paadi nii tugevasti vastu võrgunööri, et see katkes. Isa vihastus ning pani päälis-tikku mitu musta elukat. Mina ei lasknud end sellest eksitada. Viimaks haaras isa ise aerud, ning sõudis sinna, kust paistis veel mõni kork veepinnal. Saime jällegi võrgu seli otsa kätte ning mina asusin uuesti sõudma. Nii saime ühe jada võrke kätte. Kuid teine jäi saamata, sest tuul kõvenes järjest.

Asusime koduteele. Mul oli hää meel, sest see töö ei meeldinud mulle sellise tormiga. Tagasi sõita oli hää, sest suured lained tagusid meid ilma vaevata randa. Tuli ainult pidada tüüri ja seda tegin mina. Vahest löi suur laine meie paati vett, kuid sellest me enam ei hoolinud.

Oli juba pime, kui paadinina pör-

Maal, kus praegu suvi

Kaelkirjak peab esijalad tugevasti harki ajama, et ulatada maast rohtu.

kas vastu kivi. Ma arvasin, et on juba maa. Jätsin tüürimise ja tõusin püsti. Kuid samal ajal löi suur laine paadi püsti ning mina kukkusin paadi põhja. Säälin tundsini ma pääs valu. Järele katsudes tundsini ja nägin, et pää oli verine. Nüüd sõudis jällegi isa, kuna tüürimeest ei olnudki.

Panime paadi ankrusse, sest meie kahekesi ei suutnud paati üles tõmmata. Viisime võrgud rannas olevasse ühisputkasse, sest öösel ja kange tormiga on võrke raske kanda ja säält oleks needki kalad teele kadunud. Kalu küll sel korral suurt ei saanud. Torm oli võrgud puruks rebinud. Saime ennem kahju kui kasu.

Kooliõpilase rekord

Omapärase rekordi on Inglismaal püstitanud kooliõpilane Ralph Hambly, kes elab Cornwallis. Tema on 9 ja veerand aastat j ä r g i m ö ö d a käinud Pensilv. Councili koolis 2 miili kauguselt, kusjuures selle aja jooksul pole ta veel ühtegi päeva koolist puudunud. Pedagoogika nõukogu teatas sellest haridusnõukogu komiteele.

Kuidas keegi ütleb „ema ja isa“

 Hiinlane
Fü Mü

 Jaapanlane
Chichi (tschitschi) Haha

 Ungarlane
Atya (otja) Anya (onjo)

 Venelane
Oтец (atjáz)

Мать (matj)

Eesti Noorsoo Karskusliidu esimees J. Tork

TÕUSVA EESTI EHITAB

Karskusnädalaks.

Olin pisike poisijupp, kui külastas meid üks veider ja inetu mees. Ta nägu oli punane, tursunud ja kaetud armidega, nina sinakas. Seljas räbalas riided, jalas katkised saapad. Tundsin vastumeelsust, hirmu, kuid ka uudishimu.

Minu kärsitule küsimusele — kes oli võõras mees — vastas isa: „Viinaohver“

ja jutustas:

„Olin palju aastaid (mu isa sündis a. 1834; tol ajal oli tal aastaid ligi 60 juba turjal) suviti puusepaks, talvel aga vooimehepoisiks onu juures. Onu oli Tartu suurem voorimees — hobuseid oli tal paarikümne ümber. Oli mõnus mees, korralik ja kaine. Tal oli neli poega: üks neist uppus maimukesena supelvanni, kolm aga sirgusid meesteks.

Nii sageli seletas uhkusega nende ema: „Ühest pojast saab kirikuõpetaja, teisest tohter, kolmandast aga advokaat — jõudu ju meil koolitamiseks jätkub.“

Tol ajal õppisid gümnaasiumis „sakste“ lapsed. Maainimeste pojad olid kui valged varesed hulgas.

Et saksa poistega sammu pidada ja „matsi“ nime lunastada, ei olnud ema kitsi poiste taskurahadega. Poisid hakkasid salaja jooma juba kooliajal, kuid üliõpilaspõlves lõbusate korporantidena õppisid nad selle ameti üsna selgeks.

Edasi läks raudset rada: tohtrist poeg lämbus kõrtsis viina kätte.

Männimäe
Tartu

V.

Sünnipäev

Aitüma, tennasi väga, onuke!

Sain su kirja ja grammofoni kätte, mille saatsid mulle sünnipäevaks. Ja nüüd ma ikka arvan, et ma ei oleks pidanud sulle kirjutama varem oma sünnipäevast...

Sain jah siis grammofoni kätte ja panin kohe mängima. Mõirgas teine päris kõvasti ja laulis kah, aga ema ütles, et jäta järele, kõrva-

KARSKE NOORUS

Ema sulas südamevalust. Advokaadist poeg põletas isalt päritud maja ja iseene — viinauimas. Oli, õnneks, isa juba surnud — pojad olid talle vaid kirstunaeltteks. Praegu käis siin viimane poeg „kirikuõpetaja“, olevat kõrtsides tuntud osava kõhuraäkijana.

Viin on vali isand, ei tema halasta,“ lõpetas isa. Sain pea teada, et viimane poeg oli surnud maantee kraavis — viinasurma.

Küsite: milleks nii õudne lugu? — Ometi on see lookene elust enesest. Kel silmad on näha, see nähku: lugematuis teisendites kordub see — eile, täna ja homme, kuni alkohol troonil püsib. Lugege ajalehist õnnetusi ja kuritöid: kaklused, tapmised, abieludraamad, autoõnnetused jm. Nende taustal irvitab pea alati teile vastu kuningas alkoholi lõust.

Minu noored sõbrad linnas ja maal! Teie ehitate tulevikku Eesti, teie tunnete ka sellega seotud suurt vastutust. Teie olete karsked ja jääte karskeiks; teie ühinete karskusindeks, et võita üheskoos joomakombed. Teie õpite tundma vastavates töörühmades karskustöö loovat mõtet ja võitlusvahendeid; teie teete karskuseksameid ja loete noorkarsklaste ajakirja „Kevadikku“.

Karske noorus ehitab tulevikku Eesti.

Juhan Tork.

kuulmise rikub ära! Jätsingi esialgu, aga siis ronisin üles pönningule ja tegin sääl (nü käsikaudu kobades) kontserti poole ööni. Oli tore kuulata, aga külm hakkas. Tulin tuppa. Nüüd mul kargas meelde, et — taevake — kõik „matematiik“ tegemata. Ei viitsinudki enam teha, unine olin.

Hommikul panin uued saapad jalga ja läksin kooli. Raamatuid ma ühes ei võtnud, küll aga poetasin (nü hästi-kurjasti kui sain) grammofoni palitühõlma alla.

Koolis olid teised kaks küünalt juppideks lõiganud ja minu lauale ritta seadnud. Kõik hakkasid minu „krama“ takseerima, aga ma ütlesin, et kõik peab ikka jutti mööda käima. Aga ei saanud tuld kuskilt küünaldele. Siis ma märkasin, et ahjus on veel tuli. Võtsin nurgast tolmukühvlit, sellega ahjust süsi ja süütasin küünlad.

Nädala-uudiseid

Raualademed Jõhvis.

Insener E. Differt on võtnud kontsessiooni raualademetete uurimiseks Jõhvi lähedusse. Lademed asuvad umbes 200 meetri sügavuses. Praegu on veel lahtine, kas sääl alustatakse puurimisega.

Allveelaevade ehitamine.

Allveelaevade hävitaja ehitamist kavatakse alata lähemal ajal. Sõjalaevale kiili panek toimub arvatavasti juba vabariigi aastapäeval.

Tallinnas

on nime eestistanud 15 000 isikut.

Saksamaale toitaineid.

Eestist olevat saadetud jõuluks Saksamaale 312 kingituspakki, mis sisaldanud enamasti toitaineid.

Kaks uut aurikut.

Aktiiselts „Eesti laevaliiniid“ tellivat lähemal ajal Inglismaalt kaks uut aurikut. Need hakkaksid sõitma Inglismaa vahet.

Eesti kunstinäitus

avatakse Riias 24. veebruaril.

Saabunud külm

langetas temperatuuri 15 kraadini.

Jõe Mart pidas siis kohe vägeva kõne minu kui sünnipäevalapse ja kaasheitleja auks. Mõned tüdrukud vesistasid isegi silmi. Siis hüüti „elagu“ ja minagi karjusin kaasa — kas või keel katki. Aga — äkki ilmus õpetaja klassi, torkas oma pika sõrme nagu tuliuee pliiaisi mulle nina alla ja käratas: „Värdi, mis sa kisendad!? Ega's sa karjas ole! Istuge!“ Ma istusin, siis aga hüppasin varsti püsti, tead onuke, kole kibe oli! Olin istunud söekühvlisse.

Laanemäe Juss kustutas tulekahju. Aga klass oli kärsahaisu täis. Õpetaja ütles mulle selle tunni („matematiik“) ajal tervelt kümme (harilikult viis) korda, et mul ei olewat mingisugust kasvatust ja poiss, näed, mitte ei hakka õppima! Mul hakkas teda kuulates igav ja siis ma väntasin ja toimetasin natuke grammofoni kallal ja siis läks lahti „Ma olen väike postimees“.

Õpetaja ehmus üsna ära ja poisid pistsid naerma kui kõrvelövid. Siis õpetaja võttis mu „krama“ ja ütles, et kätte saan alles päälle kooli lõ- Järg. lk. 4.

ME OMA SULEGA

O. Amon
Vana-Kuuste

Matkuri rännulaul

Matkur ma olen, mu põuen
on suur rännu-ind.
Matkaten vabana tunnen
end just nagu lind.

Kodumaa metsad,
jõesed, järved ja mäed
mulle on armsad
kui paitavad käed.

Matkaten ilusaid mõtteid
pää minul on täis.
Matkur ma olen, ma tuulen
ja päikesen käin.

M. Viirsalu
Paatsalu

Nutikas kana

Meil oli kena kana, nimega
Krõõt. Nii oli teda ristinud mu
väike õde.

Krõõt oli terves tibuperes kõige
virgem muneja. Pesa oli tal aida
lakas põhuvirna külje all.

Ühel päeval aga märkasime, et
Krõõt oli oma pesa maha jätnud.

Niisugune asi meile Enduga ei
meeldinud. Korraldasime kohe lä-
biotsimise maja ümbruses, ja tule-
musena leidsime Krõõda uue pesa
nõgesepõõsast.

„Kaval kana see Krõõt,“ naeris
Endu, „arvas, et me talle nõgesepõõs-
sasse järgi ei saa.“

Varsti aga juhtus niisugune
sündmus, mis meid pani tükiks
ajaks kõrvataguseid sügama.

Krõõt kadus jäljetult. Olime
väga kurvad, sest arvasime olevat
ta langenud kulli küüsi.

Endu isegi meisterdas tibule
palgi otsakesest mälestussamba,
mille püstitas nõgesepõõsasse,
sinna, kus viimati oli ta pesa.

Krõõda kadumisest oli möödu-
nud tervelt kuu aega, kui meil juh-
tus väike üllatus.

Kord mängisime aias „trihvaad“,
kui Endu äkki kisendas:

„Vaata, Jants, vaata, kus meie
kadunud Krõõt!“

Vaatasingi, ja oma suureks
imestuseks nägin Krõõda sõstra-
põõsaste vahelt tulevat, suur poja-
kari järel...

Hüüdsime kohe isa ja ema aeda.
„Uih!“, kiljatas ema ja löi käsi
kokku.

Isa aga sõnas muheldes: „On
aga see Krõõt üks nutikas kana.“

Enola Mikson

Nõo

Vanaisa seiklusi

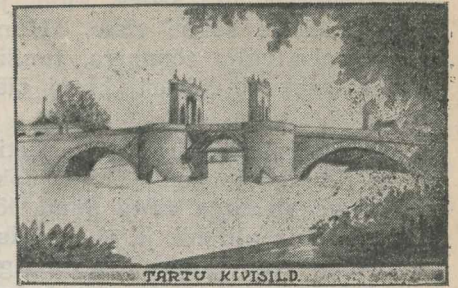
Kui mu vanaisa veel noor oli,
pidi ta vedama kaupa ühelt laadalt
teisele. Teel peatusid nad seltsi-
listega kõrtsis, et hobuseid sööta
ja ise ka kehakinnitust võtta. Olles
söönud, heitsid nad pinkidele puh-
kama.

Kui vanaisa hommikul ärkas,
nägi ta, et teised olid ära sõitnud.
Ta hakkas teistele järele minema.

Teel tuli vastu kolm röövlit, võt-
sid temalt kõik kraami ja viisid ka
vanaisa endiga kaasa. Teel pöör-
dusid nad ühte tallu, läksid aida
juure, lõhkusid ukse maha ja töid
säält palju kraami hobuste pääle.
Kui vankrid täis olid, käskisid nad
vanaisal minna aidast silgupütti
tooma. Kui vanaisa aita läks, löid
nad aidaukse kinni, panid lukku ja
söitsid ise minema. Vanaisale tuli
hirm pääle ja ta mõtles, kuidas
saada aidast välja. Viimaks tuli
talle hää mõte. Ta tõi püülikoti
ukse juure, peitis end koti taha ja
hakkas näuguma.

Hommikul perenaine kuulis ai-
dast kassi näugumist. Siis hüüdis
ta: Leena, õeh Leena! Sa, kuri-
vaim, oled jätnud kassi aita. Mine
lase kass aidast välja.“ Siis tuli
Leena ja avas aidaukse. Vanaisa
viskas talle jahu vastu nagu — ja
pistis jooksu.

Tal tuli minna läbi paksu metsa.
Kui ta oli jõudnud kesk metsa, nägi
ta, et öised sellid olid metsas, te-
gid sääli tuld ja küpsetasid endile
varastatud liha. Kui nad nägid

T. Ollek, Rakvere

Pliiats

Männimäe
Tartu

Koidu ajal merel

Käilas laulab merineitsi,
vahurooset pärgi punub...
Nüüd end merevette heitis,
vooge varju ennast peitis,
kui sind nägin, merineitsi
sinisilmne — kas see unub...

Tuuletumaks lõtvus puri,
kukkus, laskus raale alla.
Koidus õitsele löi meri,
südames löi tuksu veri,
rannakivel laine suri,
pilgu heitsin merre alla.

Sääl ta oli valgussäras,
mida päike alla kallas,
oli meriheintest taras,
naer ta silmis, näos aras.
Sääl ma seisin paadipäras,
seisin päik'se vedelkullas.

Ja kui jälle ärkvel tuuled,
puri paisus tuulehool.
Käilas jälle laulu kuulen,
merihaljad juuksed tuulen,
paadi taga vahuvool
merineitsi naervad huuled.

Kirjavastused

Kännu Karla Jõulukuusk, E. Mol-
dov Kodu, Viljandi, Tihane, Voor, Or-
nament, Tore sõit, Laevaga, O. Amon
Meie kodumaa, Lahkunud linnule,
Saarlo Sebedeus, Karusmäe Kinosa,
Uisud, Kolmanda püha töö (päris hääd)
— ei.

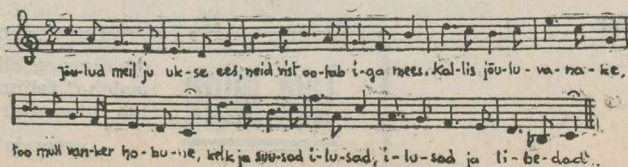
Karusmäe Treening, Läbi öö, Saar-
lo Kevad, Mälestus, O. Amon Suusata-
mas, E. Moldov Raadio, Retk jääle,
Kalju Jõulupuu, Ahasveerus Kotka
surm, Laevahukk — ja.

vanaisa, imestusid mehed ja küsi-
sid, et kust tema siia saanud. Siis
kutsusid nad vanaisa ka endi juure
sööma.

Kõik söönud, tegid nad heeringa-
tünni tühjaks, võtsid vanaisa kinni,
panid ta tünni, naelutasid kaane
kõvasti kinni, jätsid vanaisa maha
ja söitsid ise minema. Siis mõtles
vanaisa, et nüüd pean ma küll nalga
surema. Viimaks kuulis ta, kuidas
hundid tulid metsast otsima konte
ja jäänuseid. Kuid õnnekombel oli
tünni sees auk. Üks hunt pistis

H. Marfeldt
Pikasilla

JÕULUSOOV

saba august sisse. Vanaisa oli kärmas, haaras hundi sabast kinni ja keeras sellele sõlme sisse. Hunt tahtis saba välja tõmmata, tundis aga, et saba oli kõvasti kinni jäänud.

Hundil hakkas hirm ja ta pistis kõige tünniga jooksu. Hunt jooksis kange hirmuga vastu puud, lõi tünnil põhja alt ära ja — vanaisa jäi maha. Hunt lippas aga tünniga mööda metsa, nii et see aiva kajas.

Kui vanaisa toibus, nägi ta, et oli üsna kodu lähedal.

Värdi kiri (algus lk. 2)

petamist. Ma küll hakkasin paluma, et andku veel selleks päevakski — mul üksi igav nurgas seista (ta jättis mu nimelt päale tunde kaheks tunniks „sidima“). Aga ei annud!

Nii ma siis seisingi säääl päale teiste kojuminekut ja vahtisin oma saapaid (kriuksuvad nagu terve küla saapad kokku). Õpetaja istus laua juures ja parandas vihke, s. t. õpilaste vigu. Mina võtsin taskust oma paljukannatanud „plesä“ ja hakkasin luuletama e. lüüritsema. Vahel vajutasin hambad pliiatsisse, aga kahe tunni pärast oli ilmatu laul valmis! Aga ka vaene pliiats otsas.

S. Bauman
Tallinn

Kaluri surm

Tuul tõuseb keerutades, taevast tumehall,
kordkorralt tugevamaks paisub sünges kohin
ja tõusmas, vajumas näed valgeid lainteharju.
Ning eemal silmapiiril musta taeva all,
kus sügistuulte vingehingemattve mühin,
säääl kõrgel õhus lendleb kajakatekarju.

Ja rannakivikule langeb lainte vaht,
kus kalur tardund silmil vaatleb tormi mängu.
Siis kurvvalt kaugusesse eksib vaade tuhmund.
Säääl eemal — neeme otsas, kus ju lõpeb laht,
tal kiindund pilk. Nüüd vajub jällegi ta kängu.
Vaid kostab tormihõisk. Ta tõuseb nagu juhmund.

Ja vaatleb põlgusega venet, vaatleb merd.
Ta näeb, et asjatu on seni peitund lootus.
Nüüd jäävad võrgud, jääb ka temast nagu osa.
Ei, milleks ohverdada elu? Milleks verd?
Ehk saatus aitab — jääb ta hingesse vaid ootus.
Suur pisar silmist valgub, ohkab kurvvalt, tasa.

Siis saabub öö nii pime. Pole näha kuud,
ei näha taevakummil helendavaid tähti.
Ja kogu loodus mässit pimeduseloori.
Vaid ikka kurblikumalt kohisevad puud.
Tuul ajab sahisedes mahalangend lehti
ja murrab metsaserval kuuski, mände noori.

Taas ärkab hommik. Vaikne, rahulik on ilm.
Vaid üksik tuulepuhang halle pilvi ajab.
Kuid rannal kivi otsas kalur. Kuuehõlm
tal maha langend. Kinni surutud on silm.
Peent, halli uduvihma kulmudele sajab,
ja muutub pisaraiks ta palgel, mis ju külm.

Soome keele kursus

Täna peatume oma toa juures.
huone — tuba
huonekalu — mööbel
lattia, permanto — põrand
katto — lagi
seinä — sein
ikkuna, akkuna — aken
ovi — uks
uuni — ahi
vaatekaappi — riidekapp
kirjahylly — raamaturiil
lamppu — lamp

pöytä — laud
tuoli — tool

Küsimusi-vastuseid:

Onko sinulla oma huoneesi? Kyllä (küll) on.

Onko se suuri? Ei, se on pieni (väike).

Mitä (mida) on huoneessasi? Huoneessani on: pieni pöytä, kaksi tuolia, kirjahylly, vaatekaappi, sänky ja pöytälamppu.

Siin ta on, see laul muidugi:

Teed on kitsad,
pind neil libe.
Teed sa midagi,
siis kohe —
„vahel nagu tinavile“!

Jään siis oma traadilises (traadilises??) meeleolus

Sinu Värdi.

Väike kangelane

Inglismaal, Manór Parklis, süttis põlema elumaja ühes kauplusega. Tulle olid jäänud kaks last ja teinija, kes omal jõul tulest välja ei

pääsenud. Iga minut oli kallid. Siis 16-aastane Henry Gould, panes oma elu kaalule, tormas kiiresti läbi laamtule põlevasse majasse, kust leidis oma 10-aastase õe Veera ja 3-aastase õe Lorna ning teinija Alma Gutrani, kes kõik olid tulest sisse piiratud. Poisi korraldusel visati seljast riided, mis tuld kartsid ja siis päästja haaras mõlemad õed sülele ja tõi nad tulest välja ühes teenijaga.

Kui päästja oleks ainult paar minutit oma päästetööga viibinud, siis kõik kolm inimest oleksid langenud tule ohvriks.

K. Veber

Koll

Illustratsioon raamatust. Z. Topelius'e „Kuis raudtee sai 7 me-milli saapad“.

Teie mure

on õigeaegselt pikendada „Õpilaslasele“ tellimist, sest varsti tuleb uus suur

preemiate jagamine.

Kui lõpuks viimane indiaanlane oli kadunud, pöör-
dus Kiopo, killastunud kättetasumisest, Tolmuse
Tähe juure tagasi. Poiss oli üles tõusnud ja vaatas
hirmunult enese ümber, kartusest, et üks või teine
tema vaenlane võiks Kiopo eemalolekut päälentungi
uueandamiseks kasutada; alles siis, kui ta nägi hundi
meestas enese poole ruttavat, uskus ta pääsmisse. Ta
oli meelest röömnust Kiopot jälle näha. Ja Kiopogi

Vähesed, kel õnn oli vallandunud hullumeelsuse käest
Surmavas paanikas panid indiaanlased põgenema.

See ebakindluse tunne ja kasvav kartus nõrges-
tasid nende päälentungihuvi ja tegid nad kõikuvaks.
Kiopo aga, kes märkas, kuidas ta vaenlased tema ees
taandusid, sai üha julgemaks. Kaitseisukorrast
läks ta äkki üle päälentungile. Nüüd ei suutnud enam
miski tema vihale vastu seista. Tema võimas keha-
keerles ringi, kunagi ei eksinud tema surmavad ham-
bad oma sihi suhtes. Nagu kehaline, harnastatud
võlk vihuses ta oma vastase pääle alla!

Vaimule ja ise temast hävitatud saada.
hoiduda jahist, muidu võis kergesti sattuda Suurele
madearstim oli tugev. Sest Suur Vaim jooksis koos
gestinähitavalt metsikute loomade kaitse all. Ja loo-
jaa, see poiss, keda nad olid tähtnud tappa, oli sel-
tähendas tema edasitärritamise surma esile kutsuda.

Ja kui jälle saabus roosidekuu ja äikesekuu, ja
„kui-lehed-koltuvad“-kuu, ja ükski kollane koer või
muu vaenlane ei seganud nende rahu. Ja taas tuli
talv ja taas võitlesid nad endid läbi külmast aasta-
ajast. Ja kui teist korda puhkes kevad, siis näis
neile peaaegu nagu oleks Carbuna juba ammust ajast
olnud nende kodumaaks. Ja miski ei näinud muutu-
vat, välja arvatud, et Baltuk ja Bula iga aasta uued
pojad ilmale töid ja et Goshmili pärast seda, kui ta
ühel aastal üks või kaks poega puhtaks oli lakkunud,
järgneval aastal küll sama keele, aga uue poja omas.
Jaa, õieti oli säääl ka härra Goshmili: see igatahes oli
nii arg ja tagasihoidlik, et teda kõigil juubeliaastail
kõige rohkem üks kord võis näha. Ja kuna Gosh-
mili teda nähtavasti ei soovinud mainida, ei tulnud
Tolmusele Tähele ka mõttesse teda küsimustega
koormata; ta tegi siis nii, nagu poleks härra Gosh-
milit üldse olemas.

Üksainus tõeline muutus oli siiski, mida Tolmune
Täht mitte ei märganud ja mis tal kunagi mõttesse
ei tulnud. Sest talv ja suvi, kuumus ja külmus, lah-
jumine ja kosumine ja terve elu Kiopoga väljaspool
inimeste maailma, tegid pikkamisi, aga kindlalt oma
töö!

Ta kasvas üles!

Kiopo oli täiesti pöörane. Kirglik Tolmuse Tähe
armastamine, mure teda kaotada, viha igatühe vastu,
kes ta temalt olid röövinud, rööm teda taas leida, ja
hirm teda uuesti kaotada — kõik see ühinenult andis
hundihiirmitse, kellele miski ei suutnud vastu seista.
Indiaanlaste hirm kasvas. Kuidas ta näle kallale
hüppas, kuidas ta iga hoobi ja hetke eest kõrvale põi-
kas, see äratas nende ebauusklikkus südames usku, et
neil pole tegemist harilikku hundiga. Oli ta aga „ars-
timhunnit“, illeloomulikku jõuga varustatud olend, siis

detav roheline tuli: pöörasuse tardunud pilk.
Hundi huled tilkusid verd. Ta silmis leegitses kar-
seda katsus, pidi oma hullulõiguse eest kallilt maksma.
ükski indiaanlane läbi morda ei sõandand. Kes
sus, Kiopoks nimetatud, oma maagilisi ringe, mida
Ümber Tolmuse Tähe keha tõmbas see hullumeel-

võinud katsuda tuult haavata.
erilise väleduse. Nisama hästi oleksid punanahad
higutsused omasid, pilkeks igasugusele arvestusele,
jätma. Tomahavid vurtisid läbi õhu. Aga Kiopo
salgast hundi kohutava rünnaku ees oma elu pidi
jalali, ei suutnud aga takistada, et veel kolmas nende
last enese kallale nägid sööstvat, paiskusid nad
jeldada. Niipea, kui indiaanlased kardetavat vaen-
Mis nüüd tuli, sündis kiiremini kui võimalik kir-
saatus oli otsustatud.

oli tasi kiirem. Hüpe, kihvade välgatus, ja temagi

Põgus pilk seljataha osutas talle, et ta vaenlane
täiel jooksul järgnes. Sellejuures töi ta kuuldavale
läbilõikava sõjakisa, et oma kaaslasile näidata, et
nende jahisaak on nähtaval. Kisa sisendas poisi
kehha meeleheite värinaid. Kui ta ei pane välja oma
viimast jõudu, on ta kadunud.

Nagu oleksid tema mokassiinidel tiivad, nõnda
lendas ta puude all edasi. Tema kiirus oli imesteldav.
Preeria ja hundid olid teda õpetanud jooksma. On
antiloop kiire nagu tuul, siis oli Tolmune Täht kiire
nagu antiloop. Isegi tema tagaajajad, kõvasüdame-
lised, väsimatud nagu hundid, üles kasvanud tiivuliste,
välejalgsete metsa nobeduste seas, imestasid selle
jooksu üle. Sellesarnast polnud nad veel kunagi
näinud. See polnud enam jooks, ei, see oli lend. Ars-
tim oli poisi jalgades!

Tolmune Täht ei teadnud mitte, kuidas tema
jooks välja tuli; tema märkas vaid, et mets muutus.
Puud ei seisnud enam vagusi. Nad tormasid talle
vastu, sööstusid tasi mööda! Ja puu puu järele näis
ta selle pöörase ajamise juures enese taha heitvat:
kuusk ja mänd, sikomor ja vaher — oli, nagu viskaks
ta terve möödatormava metsa tagaajajatele kurku!

Pärast esimest arga, hindavat pilku taha ei jul-
genud Tolmune Täht enam enese ümber vaadata. Ta
vajab silmi tee jaoks, mis lamas ta ees. Kukkumine
— isegi vaid komistamine — tähendas surma. Seni
oli ta ettejäotud maa välja pidanud. See teadvus an-

Nii hirmuäratav kui indiaanlaste sõjakisa inim-kõrvule ka kuulub, sellele loomale, kes Tolmune Tähte kohal kiitritas, avaldas ta vastupidist mõju. Etne kui esimene puunahk oli liiginnud pooltoosina meetri, avas urisev, hambaid lögistav fuurja*) oma tagakäppade võimsad suled. Tuulispäana tabas Kiopo tüse keha indiaanlase rinda. Karjatades lan-ges mees maha. Ka teine indiaanlane taipas häda-ohu liig hilja. Ta tõmbus kiiresti kõrvale, aga Kiopo

Ka indiaanlased nägid seda suurt halli hunti, kes neilt näis tahtvat nende ohvrit ära kiskuda. Lõikava kisaga tungisid nad loomale kallale.

Ma väsimuses tundis Tolmune Täht selle olendi alles siis ära, kui see talle vastu kargas ja ta maha kukkus.

Ent nüüd, mis see on? Selle suurima häda het-kei hõljub segane nägemus Tolmune Tähte poolsõge-date silmade ees. Nookiirelt sөөstab ta liigi. Tal on hundi kuju. Hoogsas jooksus, kõht liigi maad, ki-lutab ta. Tugevad, paksutalsed käpad lõovad maad nagu pehmed vasarad. Silmad on kaks rohelist tuld. Nende sädelus on pöörasuse ni illespittutud viha. Metsa kogu metsikus on selles hallis, kihutavas Kee-gis, kõrvetava pilguga.

Kohisemine ta kõrvus kattis nende mokassimide peh-

met astumist.

dis talle julgust. Kui piisaks vaid tema jõud! See edasitormamine oli mõrvarlik. Kaua ei jõuaks ta sellele vastu panna. Juba nüüd tundis ta, kuidas tema jooks jäi aeglaseks. Hingamine läks üha raskemaks. Ja kaotada hingamist, tähendas lõpu algust. Lühi-kesel maal oli ta igast tagaajajast edukam, aga kest-val jooksul loeb vastupidavus; ja kõigest hoolimata oli ta ju veel poisike, ja salk tema taga koosnes täis-meestest. Ent vaatamata raskenevale hingamisele ja kaduvale julgusele sööstis Tolmune Täht edasi.

Kui on häid vaime, kes metsa lastele, kui neid hädaoht ähvardab, salapäraseid hoiatusi too-vad, siis, näib nii, on ka kurje nende hukatusse meelitamiseks. Miks siis muidu pöördus Tolmune Täht korruga paremale, miks siis vaatas ta selle juu-res tagasi? Järgneval hetkel jäi ta jalga väljaulatuva juure taha kinni. Ta langes!

Metsiku võidukisaga tormasid tagaajajad liigi.

Meeleheide südamel võttis poiss end viimseks pingutuseks kokku. Hirm surus temast välja karja-tuse, mingi erilise haukumise taolise, pool inimese, pool hundi. Iga hundikõrv, kes juhuslikult selle hüüu kinni püüdis, pidi appihüüdu tundma. Aga kuigi Tol-mune täht oma kogu südame sellesse meeletlikku karjatusse asetas, siiski näis mets tema hääle ene-sesse imevat ja oma tumedasse kurku lämmitavat.

Indiaanlased olid tal üsna kannul. Ainult vere

Pärast seda imehulka taasühinemist jätkasid poiss ja hunt oma vana harjumuse kohast elamist orus, ja kiiresti mööduisid kuud. Suvi muutus sügiseks, sü-gis talveks, ja Tolmune Täht õppis esmakordselt tundma tõelist külma. Ilma Kiopota ja Kiopo väsi-mata energiatata oleks Tolmune Täht kindlasti hävi-nud. Kiopo aga pakkus talle kõike: toitu, sooja ja kaitset. See oli suur ajaminen, Kiopo jäht noli õil, mil kuu pidi rajama oma teed läbi külmutunud taeva, kui puud pimedas metsas raksusid. Aga kuigi oli kütiti-mine suur, saak jäi sageli üsna väheseks; ja talve

edeneedes jõlkusid metsa elanikud pidevalt kaduva mas.

Pärast seda imehulka taasühinemist jätkasid poiss ja hunt oma vana harjumuse kohast elamist orus, ja kiiresti mööduisid kuud. Suvi muutus sügiseks, sü-gis talveks, ja Tolmune Täht õppis esmakordselt tundma tõelist külma. Ilma Kiopota ja Kiopo väsi-mata energiatata oleks Tolmune Täht kindlasti hävi-nud. Kiopo aga pakkus talle kõike: toitu, sooja ja kaitset. See oli suur ajaminen, Kiopo jäht noli õil, mil kuu pidi rajama oma teed läbi külmutunud taeva, kui puud pimedas metsas raksusid. Aga kuigi oli kütiti-mine suur, saak jäi sageli üsna väheseks; ja talve

Kui nad orgu jõudsid, oli päike loojunud. Usal-davasid üksimeelselt koju.

olid teatavaks teinud, pöörasid nad pääd läände ja kui nad lõpuks kumbki omal viisil teisele oma õne viisil, aga Tolmune Täht mõistis teda. Pärast seda, teadis vaevalt, kuidas oma metsikut rõõmuvoovastust väljendada. Ta tegi seda oma erilisel metsikul hundi

lihaga kontidel oma saagiteedel. Kui viimane mets-hani oli omateed läinud ja esimene lumi langenud, ladus Tolmune Täht värsked oksid oma onni ümber, mis seeläbi omandas kahekordse katte. Ja et säästa sooja, vähendas ta sissekäigu väikeseks auguks, mille kaudu Tolmune Täht sarnaselt Kiopole nelja-käpakil sisse ja välja lipsas. Siis tuli lumi ja mattis nad oma alla, aga Kiopo kraapis nad jälle välja. Ja suure lumetuisu ajal, mis möllas kolm ööd ja kolm päeva, kaitses Kiopo kehasoojus Väikest Venda kül-mumise eest.

Lumepimeduses ja lumevaikusel kuulatas Tol-mune Täht tumedat hiiglatuule mühisemist, mis met-sades nõnda kohises, et võis arvata, nagu ei jääks puudest enam ükski püsti. Ja ta mõtles, mis teevad küll Baltuk ja Bula, ja soovis, et ta suudaks Goshmili veenda nii, et see oma talvekorteri tema lumitunud onnis sisse seaks. Ent Goshmili oli erilisel tegev — see tähendab, ta oli tegev lõpmata sügava unega ja tal polnud mõtet enne kevadet ärgata.

Nii möödus talv ja Tolmune Täht õppis Kiopo eeskujul lahjumist. Kui sulas lumi ja haned mõtle-sid taas põhja poole lennata, olid mõlemad veel vaid nahk ja luu. Aga kõhnus polnud nende tervisele kah-julik olnud, ja kui haljendas rohi ja jaht jälle tulemus-rikkamaks hakkas muutuma, tulid ka liha ja rasv uuesti oma kohale.

MUISTNE ÕIGUS

KALAVETE JAGAMINE
MUISTSED VANEMAD
NARVA JÕEL

Varbo tuleb

Kui laevad Väikesesaare tagant nähtavale ilmusid, tekkis kaldalolijate jõugus elav sumin. Veel ei seletanud silm, kes on tulija, sest Narvajõe lai veeväli, mille lained tugevas läänetuules vahtu harja võtsid, pani virvendama silmad. Alles kui esimene laev oli jõudnud kümne kiviviske kaugusele, hüüdis üks noormehi:

— See on Varbo. Tal on neli laeva.

Saabuja oli tõepoolest Varbo, Oru kuulus ja kardetud vanem, kelle tulekut ei oodatudki. Teati ju Varbo olevat enam kui kahekümne laevaga Põhja-Rootsis, kuhu oli sõitnud kuus nädalat tagasi noorkuu esimesel päeval, et maksta Sven Ingvaripojale kätte põletamise ja riisumise eest, mille rootslane möödunud heinakuul oli pannud toime Toila rannas, ajal mil Varbo oma paremate meestega viibis kaubaretkel Novgorodis.

Kuis võis Varbo saabuda nii ruttu tagasi? On's ta loobunud retkest poolel teel, et olla seatud päeval Narva kallastel, kuhu tulid kokku kõik Alutaguse vanemad, et jagada muistse kombe järgi kalavett, Neitsimäe ja Varese-Saarte vahel.

Nüüd olid laevad juba lähedal. Kõrgele üle lainete kerkis esimese laeva ninapuu, mille otsas asus hõbedane ilvesepää — vanem Varbo märk.

Kaldalolijad tõstsid kilbid, tervitades mööduvaid laevu. Laevadelt lehvitati käsi.

Neitsimäe lähedale jõudes tuli pingutada aerusid tugevamini, kuna jõevoov oli käre. Võimsatest, pruunidest käevartest sõnutud, olid Varbo laevad peagi väljas hoovusest ja randusid vaikselt jöekäärus saare all. Siin oli ees juba terve rida sa-

masuguseid viikingilaevu, mille mastid moodustasid tiheda metsa Narvajõe kõrge kalda sametrohelisel taustal.

Varbo pühas hiies

Ainult üksikuid valvureid oli kaldal. Noormehed ja nooremad, kellele kalaveejagamisele kaasa võtt suurt au tähendas, liikusid salkadena piki kallast, pidades võitlusemänge ja harjutades piigiviskeid, kuna vanemad viibisid Neitsimäel nõupidamisel.

Maabunud, Oru vanem Varbo tervitas auväärse päänoogutusega väheseid kaldalolijaid ning ruttas siis hiide, kus torkas oma oda pühasse mulda teiste, varemsaabunud vanemate odade kõrvale. Ei pidanud olema riidu ega verevalamist veejagamisel. Ühiselt võideldes olid siit aetud minema venelased, oli tapeldud soomlastega ja peletatud rootslasigi, kes kippusid Narvajõe rikkaille kalavetele kui kärbsed meepoti ligi. Ühiselt ja ausalt, meeste moodi pidi jagatama kalavesi, nagu see sündinud juba aastaid.

Kalavete jagamine

Koidu ajal algas vetejagamine. Vana kommet mööda sai valikuõiguse esimesena see, kelle laev

suutis sõuda kõige kaugemale vastu koske, mis Neitsimäe ümber vahutas. Selle juures oli luba kasutada kaheksat paari aerusid ja purje. Kilbid pidid asuma laevas, samuti pidid sõudjad olema täies lahingurõivas. Heitlus oli alati olnud pinev, sest ülalt, Varese Saarte, ehk rootsipäraselt Krähen-Holmi, jugadest alla tormav kosevool oli tugev. Teised said veevalimise õiguse selles järjekorras, kui kaugemale nad jäid võitjast. Võidu hind väärisk pingutatavat võistlust, sest laevatäied koiduroosat lõhet, tumehõbedasi iherusi ja muud kalliskala, mida andsid koseveed rikkalikult, olid hinnatavaks kaubaaineks ja väärtuslikuks toiduks, mille eest Järva, Salu ja Ugala vanemad ning kaupmehed maksid kõrget hinda.

Ühine ohvrikäik sooritatud, asusid vanemad laevade juure tegema ettevalmistusi sõiduks. Pingutati purjenõore, vaadati üle aerusid, kohendati istmeid. Hiidetark ja neli valitud vanameest asusid määratud kohale Neitsimäe lõunapoolse kalda juure, käes pühitsetud märkodad.

Tuul oli pööranud. Nüüd puhus ta täiesti edelast, seega purjed olid tarbetud, ainult meeste lihasteramm pidi seekord otsustama kalaveed.

Laevade ja meeste heitlus kärevees

Esimesena sõitis Rannasaare vanem Kooses. Kokkurullitud puri risti üle laeva, kuusteist aeru kiirres rütmis peksmas laineid, nii lendas ta punane, hobupäaga laev kui nool üle sileda kääruvee. Kaldalolijad jälgisid hinge pidades

Kalavete jagamine.

sõudjate heitlust, kui Koores jõudis kärevette. Meeste seljad lookusid, vesi kohises ja vahutas, teosammul võitles laev end üles vastu mässavat, kiirestitormavat vett.

Hei-hoo!!! hei-hoo!!! andis vanem hoogu. Veel liikus laev, meeste näod olid ponnistusest punased.

Varsti oli see läbi. Vaatamata kõigile pingutustele laev hakkas libisema allavett. Kaldal Hiietark ja vanad torkasid oda kohta, milleni oli jõudnud laev oma kaugeimal sammul.

Järgmine oli Rannametsa roheline laev. See ei jõudnud niigi kaugele, kui Koorese oma, kuna ühel sõudjal murdus aer.

Utria Keelik sai poole laeva osa kaugemale Kooresest, kuid kaotas omakorda Varbole, kelle meeste käteramm näis ületamatu. Ingerlased jäid kaugele taha, Jõesuu Arp surus enda kolmandaks.

Imelikud purjed

Viimane sõitja oli Suurmeeme vanem Kärp. Saades märgu algamiseks, nähti imestades, et ta seab purje. Tõmbas üles suure, valge mastipurje ning selle ette veel kolmekandilise, vähema, mille üks ots kinnitatud ninakaare külge. Sellist pilti polnud keegi veel näinud ja imestus kaldal tõusis üha. Viikingilaevad olid kõik ühepurjelised, mis imet teeb Kärp? Tuul on ju ometi peaaegu vastu!

Kärp võidab

Hei-hoo, hei-hoo! hüüdis Kärp ja aerud lasti vette. Võimsalt kihutas nooljas laev voogudesse ja kaldalolijate imestus muutus kohkumiseks. Mis see on? Vastu tuul paisutas Kärbi imelikku purje, tõukas teda tagant, aitas kaasa! Ometi on Kärp alati olnud üks nõrgemaid võistlejaid — ennäe, kuidas lendab laev nüüd.

Kärp jõudis neli laevapikkust kõrgemale kui kõik teised. Ta võitis parima kalavee. Uutlaadi puri aitas ta võidule.

E. L—e järele.

Kodune spordimees

Alguses lõigake vineerist või õhukesest lauakesest joonisel 2 näidatud võimleja osad. Osade arv on järgmine: 2 osa A, 1 osa B, 2 osa C ja kaks osa D. Saadud kehaosadele puurige peened augukesed nii, nagu see näidatud joonisel. Osad A kinnitage naelakestega kummalegi poole osa B-d, kuid nii, et osade A augukesed oleksid kohakuti osa B ülemise auguga. Nüüd ühendage kahelt poolt kehaga jalad ja käed.

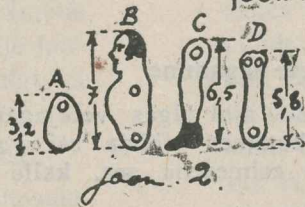
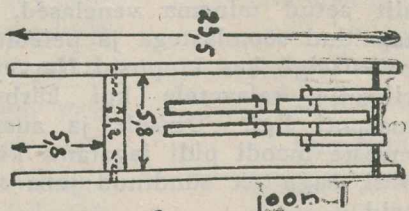
värvilisi kriite
ehk pastelle

Värviliste kriitidega või pastellidega maalimine pakub palju võimalusi. Häa kinnitusabinõuga saab pastelli õrnu ning kergestipudenevaid värve ka nii hästi kinnitada, et maalid isegi vihma kannatavad. Toome sellepärast siin värviliste kriitide tegemise õpetuse, kuna isetehes need tulevad esiteks palju odavamad, teiseks ka paremad.

Põhimass valmistatakse kõigepearemast peenest kriidist ja kõige peenemast gipsist. Mõlemad on rohukauplustest saada. Mõlemaid aineid võetakse ühepalju. Et saada parajat arvu värvivarjundeid, millega tõesti midagi on päälle hakata, võetagu mõlemaid põhiaineid vähemalt pool või 1 kilogramm.

Lihtne segamine ei aita, on vaja seda toimetada ümmarguses nõus, mida saab veeretada. Suur kaanega varustatud, plekist kompevkitoo on õige kohane. Hädakorral aitab ka puukast. Et kriit ja kips paremini seguneksid, lisatakse segamise ajaks sisse väikesi ümmargusi kive.

Plekist toosi tuleb vähemalt pool tundi hästi veeretada, siis on põhimass valmis. Kivid nopitakse välja ja nüüd võib algada värvivarjundite valmistamine. Mida peenema maali jaoks pastelle vajatakse, seda rohkem on vaja värve. Lihtsaks dekoreerimiseks jätkub kolmest neljast varjundist igas värvis.

Ühendamine sünnib augukeste kaudu peene traadi abil, mille otsad kääntatakse siis kõveraks. Kehaosad peavad aga vabalt liikuma. Siis valmistage raamistik, mille külge kinnitate saadud võimleja nõõri abil. Raamistiku kaks pulka, joon. 1, on kumbki 23,5 cm pikk, lai 1,2 cm

Värvidena võib tarvitada: punase jaoks: Inglise punast või rauamenningit.

sinise: ultramariini, Berliini sinist, pesusine.

kollase: kroomkollast või kadmiumi, mõlemad on aga mürgised, seepärast tohib nende segamist toimetada ainult väljaspool eluruumi. Mürgituist kollaseist värvest võib tarvitada kuldookrit.

rohelise jaoks segatagu kollast ja sinist. Pehmet rohelist värvi saab valmina ka kauplustest.

Oranži jaoks segatagu kollast ja punast.

Musta värvi jaoks tarvitatagu elevandiluu-musta või mõnda tahma. Viimased on aga vähe pruunikad, mida saab parandada vähe tumesinist juure lisades.

Pruuni jaoks tarvitatagu kas seli pruuni või jälle segatagu inglispunast pruunikivi pulbriga. Viimase abil saab toredat roostepruuni varjundit.

Värvide juurelisamisega tarvitatakse segamiseks ümmargust riista, nüüd muidugi vastavalt vähemat. Näit. võib tarvitada laiakaalalist rohupudelit. Ka siin lisatakse segule juure haavleid või liivateri.

Ärgu kohutagu kedagi näiliselt vaevarikas ettevõtte. Nähtud vaeva tasub saavutus täielikult.

Nüüd on tarvis kaalu, millel segamiseks tarvitatakse hulgad tulevad määrata. Punaste jaoks näit. võetakse põhimassist 80 ja inglise punasest 20 jagu ja segatakse need hoolsalt kokku. Siis jaotatakse saadud mass kaheks osaks, à 50 kaaluosa. Üks pool segatakse uuesti 25 või 50 osa põhimassiga, et saada heledamat värvitooni, jaotatakse see jälle pooleks ja tehakse teisest poolest heledam toon jne.

ja 0,6 cm paks. Kumbki pulk kinnitatakse ühe naela abil põikpulga külge, mille pikkus 5,8 cm ja laius ning paksus 1,2 cm. Pulkade ülemise otsa külge kinnitatakse nõõri abil võimleja nii, et nõõri kaks haru läbistaksid mõlemad käed. Üks haru läbistab mõlema käe ühe ja teine teise augu. Kui nüüd keerutada võimleja ümber nõõri, nii et see läheks keerdude, ja suruda käega raamistiku pulkade alumisi otsi koomale, siis püüab nõõr lahti keerata ning paneb võimleja liikuma. Korraates surumisi näeme, et võimleja teeb mitmesuguseid ja vägagi huvitavaid võimlemise liigutusi.

Taskuvõimleja on valmis, kes mõnegi lõbusa tunni valmistab teigijale.

R. V.

KA KODUMAA ON ILUS... Emajõe-Ateena õhtul

Kui kriite valmistada oma jaoks, siis võib massi niisutamiseks tarvitada vett. Suuremal arvul valmistades on aga parem võtta lahjat tärklise- või jahukliistrit, millel 100 veesosa peale tarvitseb olla ainult 1—3 osa jahu. Kliister takistab nimelt liiga rutulist tardu- mist.

Kohases nõus, väikeses plekk- toosis jne., segatakse värvimass veega või kliistriga parajaks vedelaks taignaks, mida saab valada. Pulber tuleb hästi vedelikuga sisse hõõruda.

Vormiks võib tarvitada nelinur- gelist, madalat plekk-kaant, mille ääred 1—2 sm. Enne massi sisse- valamist on tarvis nõu määrada õliga või glitseriiniga.

Vormi valatud massi pind silu- takse klaasiga või noateraga sile- daks; kui tardumine juba alanud, võib noaga värvid pulkadeks ja- tada, nagu shokolaaditahvilil. Paa- ripäevase kuivamise järele on krii- did tarvitamiseks kõlbulikud.

Krobedused silutakse vastu kivi. Soovitav on kriite altpoolt paberi sisse mässida, et nad tarvitamisel näppe ei määri.

Kinnitamisest teinekord.

Veronika

Palmõli

Saunaseep

on
parim
sauna
seep!

ANEKDOOTE

SUURMEESTEST

Kirjanik Mark Twain jälgis kord suure huviga fakiiri elusalt matmist ja hauast väljakaevamist.

Etenduse lõpul tähendas ta sõb- rale:

„Õudne, kui mõni rikas onu oleks fakiir! Siis ei teaks kunagi, millal toimub ta lõplik matus!“

SPORT

Võiduhüpe

J. K.

Mäed heitsid hõõguvana näiva talvapäikese kollakas-sooje kiiri ta- gasi siniseina ja külmina. Oli märtsikuu päevi.

Kõrgelt mäetipult pääseb liiku- ma väike täpik. Libiseb alla, kas- vab, suureneb. Punktist eraldub mitu teravikku: mustast dressist kaetud käed-jalad. Metsiku hooga laskub mees keppideta — hüppe- mäel neid ei kasutata. Trampliin läheneb, läheneb. Tugev ponnistus — kaduski libe pind suusataldade alt. Võimas kallutus ette, nagu peagu suusanina kohal, käed siru- tunud kaugele üle pää — nii ta vu- hiseb kaunil kaarel õhus. Nüüd ta laskub. Välguna virutub kallak- pinnale ja kaob lumekübemete kee- reldes orgu.

„Number 16 saavutas 57 meet- rit!“ — kõlab valjuhääldajast.

Rõkatus publikus. Soojest kin- daist ümbritsetud sajad kätapaarid liituvad tugevaks plaginaks.

Braavo! Ake! Tore!

Ake on tuntud, Akel on sõpru. Ake Kongsgaard on linnakese või- mukam mees libisemas suuskadel. Las' aga tulevad need võõramaa mehed, lase tulevad teisedki poisid Norra fjordide kõrgeilt harjult — Ake tunneb ennast ja oma mäge! 61 meetrit on rekordhüpe mäel ja Kongsgaard saavutas selle alles nä- dala eest.

Ei keegi võida Aket Frederi- mäel!

Nii mõeldakse. Akegi teab seda ja nii ta võistleb enesega ja meet- ritega. Tema teab, millisel kohal on soodsaim laskudes alata kum- mardumist tõukeks, tema teab, kuis saavutada suurimat hoogu juba ülal laudadest ehitatud hootee algusel. Ake teab väikest nüketki kolman- dik-mäel, mis pisut värahtab vasaku suusa jooksusuunda.

Ake tõuseb tagasi mäele. Ra- hulolu kitsal kuivetul, pruunjaks tõmbunud näol, jälgib tähelepanuga järgmist laskujat.

„Ju see sakslane on siis ikka tubli mees,“ mõtleb Ake.

Julgena ja hoolimatuna laskus hommikul mäest. Ja rääkinud ka, et Frederimägi olevat tore, ainult liiga vara peab madalduma tõukeks ja vasakul teel olla nüke. Ja tore- dasti ta maandub, paremini veel kui Birger, kes on Akelt õppinud kõik suuremää saladused. — Ja — Bir- ger on tubli; aga aeg ja õnn otsus-

tavad: kumb neist jääb parimaks Frederimäel täna — Ake või saks- lane.

Võistlejad laskuvad üksteise järgi mäelt. Teiste hulgas ka Bir- ger, üsna nooruke veel — aastat kaheksateist, aga pikk ja tugev. Ta helesinine tuulekindel pluus libi- seb ülalt lauvalt liikuma, mis on kõr- gemal kui Frederimäel kasvavate sirgete kuuskede ladvad. Vinguva hooga vajub ta mäelt ja kaob tramp- liini varjava serva taha.

„51 meetrit,“ teatab valjuhääld- daja.

„Esimese hüpe järgi veab Ake Kongsgaard, teine sakslane 53 meet- riga, kolmas Birger Olsen,“ sosis- tatakse publikus.

Akel on edu — kas lõpuni?

Rohelises dressis sakslane kinni- tab suuski ja ta tumedad juuksesal- gud lükkab kindel käsi pääsideme alla, mis katab ka kõrvu.

Katab siis enda sooja villase vai- baga ja ootab. Rahulik näib ta, mõtliku ilmega ootab oma järke.

Ake on rahutu. Loosi tõttu peab ta hüppama esimesena. Ja teisel voorul tababki Aket äpardus: Ake libiseb ja kukub maandumisel. Oi häbi! Kogu kodulinna silmi ees veerelda lund pillutava pallina mäe- veerul.

Roheline mees aga sooritab suu- rima üllatuse. Ta rebib kindad käest, jookseb paar vahelduv-sammu ja libiseb siis pööritava kiirusega hooteel. Kaob hootee nõkku ja tõuseb siis trampliinilt vedrult pääsnuna —

„62 ja pool meetrit!“ —

Vaikus valitseb. Pole häälotsust. Kõik on rabatud. Siis aga võidab sportlasmeelus: tõuseb tunnustus- torm. Karjutakse, hüütakse, plak- sutatakse. Pikkamööda vaibub vai- mustus. Tekib taas vaikus.

Kus on Ake? Mis teeb Ake?
(Järgneb.)

Lühidalt:

Norralanna Laila Schou-Nielsen

püstitas Oslos 500 m kiirusutamises uue maailmarekordi ajaga 48,6 sek. End. rek. ka tema nimel 49,3 sek.

Tallinnas lõppes

raskejõustiku juhtide täienduskursus, milli- sest oli 76 osavõtjat.

Soome-Rootsi poksimaavõistluse võitis Rootsi 5:3.

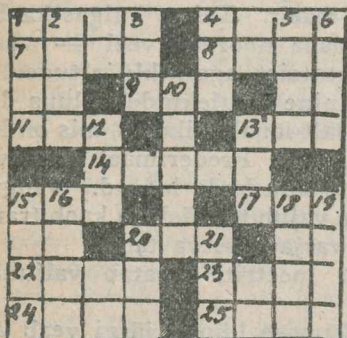
Sakslane Woellke

tõukas Magdeburgis kuuli 14.86.

Inglane Walker

saavutas raskekaalu tõstmises 430 kg, ka- hega rebimise tagajärg 135 kg on uus maa- ilmarekord.

57. Ristsõnad.

Kaljo Miiter
Tabivere

Paremale: 1) veesõiduk, 4) mänguasi, 7) eestlasest ookeanivallutaja eesnimi, 8) linn Rootsis, 9) kuu, 11) tänav Tartus, 13) kala, 14) „Vane-muise“ kutselise teatri direktor a. 1931—1932, 15) venelaste rahvusjook, 16) kino pealinnas, 20) osa tervikust, 22) on vajalik korrespondentseks läbikäimiseks, 23) virk, 24) Egiptuse pühaloom, 25) riietusese.

Alla: 1) osa näost, 2) piima-kehv, 3) ameerika nimi, 4) vanade eestlaste sõjarelv, 5) ilus, 6) jook, 10) üksik, 12) koht, 13) omadussõna, 15) Resti raudteede sõlmpunkt, 16) tegelasi Eesti raadioringhäälingust, 18) pealinn Euroopas, 19) vajalik pesupese-misel, 20) „Estonia“ laulja, 21) seda on soome leiva keskpaik.

Õpilastele

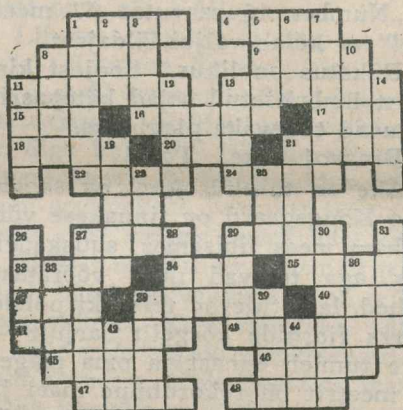
13

kupong nr.

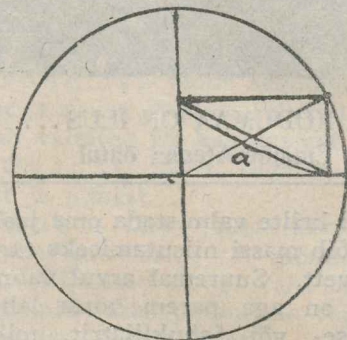
58. Murdke päid

Paremale: 1) ilmakaar, 4) õp-peasutis, 8) alveene kalju, 9) riietusese, 11) jõgi Eestis, 13) juudiusu salaõpetus, 15) kloostrilem, 16) muskel, 17) kuu, 18) sääl, 20) raadiotehaseid Eestis, 21) programm, 22) huumor, 23) võõrapä-rane meesnimi, 27) lõunamaine puu, 29) väike kahjurloom, 32) avalik, 34) amet, 35) sodine, must vesi, 37) pin-namõõt, 38) pööre pöördsonast „olema“, 40) tiitleid Poolas, 41) pärak, 43) kõr-geklassiline, 45) tarvitav pudelisulgu-miseks, 46) sama, mis 9. paremale, 47) vastaspool, 48) vaheaeg.

Alla: 1) puu, 2) „arg“ käändes, 3) tütarlaps ingliseperaselt, 5) okaspuu-leht, 6) vaeslaps, 7) eesti ajalehetoimetajaid, 8) tamka, 10) kärme, 11) lehtpuu, 12) vabariik Euroopas, 13) katmisvahend, 14) piiravad õuesid, 19) prantsuse poliitik, 21) apsat, 23) kol-mikkaashäälik, 25) -loogia, maalugu, 26) võllas, 27) tunnus-, märgusõna, 28)

59. Geomeetiline „nõks“

Leida kõrvaloleva ringi ühe nel-jandiku sisse joonestatud ristküli-ku diagonaali a pikkus, kui ringi diam. (lähimõõt) on 8,6 cm! See ülesanne nõuab teilt väikest tähele-panu.

kaigas, 29) lauavalgustusseadeldis, 30) surnud eesti helilooja, 31) „aken“ kään-des, 33) valkaine, 36) ühetasane, 38) väike uba, 39) Tartu sportlase hüüd-nimi, 42) „oleme“ — inglise keeles, 44) linnuseid Eestis.

Tänaused auhinnad

1. J. Kuulberg „Sõnajala õis“.
2. R. Kipling „Esimene kiri“.
3. Pildimapp.

Täis noorusjõudu, vaimult värsked ja sisult uus

on „Uus Eesti“ iga päev.

Ostke, lugege ja levitage „Uus Eesti“t.

Ajaleht
„Uus Eesti“ pääkontor
Tallinn, Pikk 40.

TOIMETUS JA TALITUS: Tartus, Võidu 10. Õ/k. „Koolivara“, telef. 8-29. TALLINNA ABITALITUS: „Kooli-Kooperatiiv“ S.-Karja 19, telef. 456-32. Posti jooksev arve nr. 2188. Vastutav toim.: M. NURMIK. Tegevtoim. ja talitusjuht: E. TONISMÄE. Toim. sekret.: ED. TASA. Väljaandja: TARTUMAA ÕPETAJATE LIIT. „Õpilasteleht“ ilmub üks kord nädalas. Tellimishind postiga: aastakäik (30 nr.) — kr. 1.50; poolaastakäik (15 nr.) — kr. 0.75; (10 nr.) — kr. 0.50; (5 nr.) — kr. 0.25. Aadressimuutmine 15 s. Kuulutuste hind: Kuulutusküljel — 5 s. mm., tekstis — 10 s. mm., lehe ees ja tekstis teksti kirjaga 15 s. mm.